1852. N°. 127.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 22 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 13 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 21 October.

Zitting van den Gemeenteraad van heden.

Afwezig de HH. Mr. J. C. Bucaille, Abr. Hartevelt Jz., Mr. G. P. van Outeren, P. H. Baron Taets van Amerongen, Mr. D. Tieboel Siegenbeek, Mr. N. Olivier en A. C. Leembruggen.

De Notulen der vorige vergadering zijn gelezen en vastgesteld.

De Burgemeester heeft medegedeeld:

Eene missive van den Heer Abraham Hartevelt Jz., waarbij die Heer zijn ontslag neemt als Wethouder dezer gemeente.

Aangenomen voor kennisgeving met bepaling dat op Maandag a. s. eene vergadering zal worden gehouden, om tot de benoeming van een' nieuwen Wethouder over te gaan.

Verder zijn door den Burgemeester de navolgende stukken overgelegd als:

1°. Een nieuwe Staat van begrooting voor de dienst van 1853.

Wordt besloten dezen ten fine van berigt en raad te stellen in handen der Commissie van Finantie.

2°. Het rapport van de Commissie benoemd bij raadsbesluit van den 6den Maart dezes jaars in zake het Huiszittenhuis.

Nederleggen in de Leeskamer.

3°. Eenige requesten om tot Commies bij de plaatselijke belastingen te worden benoemd als van:

W. T. S. Karstens, J. Mark, F. Marks, J. Brakel, J. H. Vallentgoed, G. Trago, T. A. Meerburg, A. Tuijspelo, W. de Koning, G. Bontje, H. Stakenburg, P. van den Upwich, M. T. de Wild, J. F. Dee, P. Duk, E. J. Abspoel, C. P. A. E. Sihiel, H. W. Lem, J. Schreuder, T. W. Langguth, J. Bleijleve, J. J. van der Horn, P. du Croix, A. Spoorman en A. Crama.

Overeenkomstig des Voorzitters voorstel wordt besloten al deze adressen ten fine van rapport te stellen in handen van den Hoofd-Commissaris van Policie, en den Hoofd-Commies dezer plaatselijke belastingen.

Alsnu is aan de orde der beraadslaging:

1°. Het Voorstel, betreffende de gevolgen van de afschaffing van den Rijks-accijns, op de Schapen en Varkens.

Dit voorstel is met algemeene stemmen aangenomen, en de daartoe betrekkelijke verordening vastgesteld.

2°. De Rekening van Armverzorgers der Israëlitische Gemeente, over de dienst van 1851.

Deze rekening is opgenomen en gesloten in ontvang tot f 3,071.64½, in uitgaaf tot f [illegible], en alzoo sluitende met een voordeelig saldo van f 22.21½, hetgeen de rendanten gehouden zijn in hunne eerstvolgende rekening in ontvang te verantwoorden.

3°. Rekening van Mren Regenten der R. K. Armen, over de dienst van 1851.

Is goedgevonden deze rekening op te nemen en te sluiten in ontvang tot f 18916.34, in uitgaaf tot f 18353,98, en alzoo sluitende met een voordeelig saldo van f 562.16; welke de rendanten zullen gehouden zijn in ontvang te verantwoorden in hunne rekening over 1852.

Het Lid Ysselsteyn heeft als Regent over deze administratie zich buiten stemming gehouden.

4°. De Rekening van Mren Regenten van het R. K. Wees- en Oudeliedenhuis.

Is goedgevonden deze op te nemen en te sluiten in ontvang tot f 23125,17½, in uitgaaf tot f 23122,65½, en alzoo sluitende met een voordeelig saldo van f 2,52; hetgeen de rendanten gehouden zijn in hunne rekening over 1852 in ontvang te verantwoorden.

Het Lid Ysselsteyn heeft als Regent dezer administratie niet aan de stemming deelgenomen.

5°. Requesten van L. J. van der Burg, D. A. Rutgers van der Loeff en T. A. Jas, om vrijstelling van het Minerval op het Stedelijk Gymnasium, voor hunne zoons of pupillen.

Na deliberatie is besloten den adressanten de gevraagde vrijstelling te verleenen.

6°. Voordragt tot het verleenen eener jaarlijksche toelage van f 200.— aan den Docent van het Gymnasium C. A. X. G. F. Sicherer.

Hieromtrent de conclusie van het rapport van de Commissie van Finantie in rondvraag gebragt zijnde, strekkende om uit een finantieel oogpunt in dit voorstel niet te treden, zich echter onthoudende van de beoordeeling in hoeverre dit in het belang van het Gymnasium onvermijdelijk is, hebben 9 leden voor en 9 leden tegen deze conclusie hunne stem uitgebragt, wanneer in gevolge art. 50 der Gemeentewet het nemen van een besluit tot eene volgende Vergadering is uitgesteld.

Tegen de conclusien hebben gestemd de HH. van Kaathoven, Adriaans, van der Boon Mesch, van der Hoeven, Stoffels, Ysselsteyn, Bake, le Poole en de Voorzitter.

7°. Eene voordragt, betreffende het getal leerlingen, waaraan op het Gymnasium vrijstelling van het Minerval zal worden verleend.

Hieromtrent, na deliberatie in rondvraag gebragt zijnde, of er eene beperking van het getal zal aangenomen worden, is dit met 11 tegen 7 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de HH. Luzac, van der Boon Mesch, Stoffels, Ten Sande, Gevers, Bake en de Voorzitter.

Daarna in rondvraag gebragt zijnde om overeenkomstig de voordragt van HH. Curatoren van het Gymnasium, het getal van 20 als maximum aan te nemen, is hiertoe met algemeene stemmen besloten.

8°. Huurcontract van de Gehoorzaal, aan het Muzijkgezelschap: Vermaak door Toonkunst.

Dit is na rondvraag vastgesteld.

9°. Voorwaarden van verhuring van Vischwater.

Ook deze zijn na rondvraag vastgesteld.

Waarna de Vergadering is gesloten.

— De Heer Mr. G. Simons, Directeur der Kon. Academie te Delft, is mede benoemd tot lid der commissie, tot opneming van het terrein van den Hollandschen Spoorweg.

— De Ned. Handelmaatschappij heeft 3 schepen voor Amsterdam en even zooveel voor Rotterdam bevracht.

— Uit Haarlem wordt gemeld, dat ter zake van verduistering van goederen en gelden uit de Bank van Leening aldaar, twee der beambten op bevel van de Arr. Regtbank in verzekerde bewaring zijn gesteld.

— De Baron P. Osy van Zegwaart, te Luik woonachtig, zich den 16den per stoomboot van Keulen naar Arnhem willende begeven, om ons land, zijn vaderland, hetgeen hij sedert jaren niet bezocht had, te bezoeken, had het ongeluk, van op de plank mis te stappen, in de rivier te storten en te verdrinken. — Dergelijk ongeval heeft ll. Zaturdag te Emmerik plaats gehad met een' jongeling uit Delft G. Boon, die zich met eenige andere timmerlieden naar Pesth in Hongarije wilde begeven, waar hij eene goede betrekking gekregen had.

— De verzamelingen van boeken en kunstwerken, enz., nagelaten door den Baron van Westreenen van Tiellandt, en door hem aan het Rijk vermaakt, zijn thans in het door den erflater weleer bewoonde huis in orde gebragt en ten toon gesteld. Den eersten en derden Donderdag van elke maand, zijn deze verzamelingen, uitmakende het Museum Meermanno-Westreenianum, op de, door den erflater bepaalde wijs voor het publiek toegankelijk.

Wij vermeenen onzen lezers geen ondienst te zullen doen, door hier te laten volgen een beknopt overzigt, van die verzamelingen en van de inrigting zelve.

Ter regterzijde van den ingang des museums, in twee ruime, in elkander loopende vertrekken, bevindt zich de bibliotheek, met uitzondering der handschriften, oude drukken en zeldzame boeken. Zij bestaat uit meer dan 10,000 deelen, en is vooral rijk in werken over de geschiedenis der boekdrukkunst en over bibliographie, oudheidkunde en numismatiek. De voorkamer is versierd met een fraaije geboetseerde groep door Xavery, een Bacchusfeest voorstellende; de achterkamer met eene voortreffelijk modern in marmer gebeeldhouwde buste eener Bacchante.

In het daaraan grenzend kabinet is eene zoo zeldzame als voor de kunstgeschiedenis belangrijke verzameling van schilderwerken in den Byzantijnschen stijl, waaronder van Cimabue, Giotto, Duccio, Lauratti en anderen, benevens twee schilderstukken, uit de vroegere Vlaamsche school, toegeschreven aan Jan van Eyck en Hemling; voorts een kunstig in ivoor gesneden crucifix, door du Quesnoy, eene marmeren vaas, een antiek ingelegd kastje, enz.

Vervolgens vindt men in de leeszaal de portretten in olieverf, van Gerard en Johan Meerman, van den Baron van Westreenen en van diens voorouders;

kostbare exemplaren van zeldzame werken en eene collectie doubletten van Incunabulen en prachtuitgaven.

De trap opgaande, vindt men op de eerste verdieping, op het portaal, een fraai pleisterafgietsel van den Apollo van Belvédère, de busten in Wedgwood, van Marcus en Junius Brutus, en twee levensgroote beelden van een' Chineschen man en vrouw, in de kleeding van hun land. De wanden zijn behangen met eenige oude portretten, en gezigten van Venetie, Berlijn, Dresden, Stuttgardt en Londen.

Van daar komt men op de oudheidkamer. Hier zijn de wanden versierd met Egyptische Papyrussen, waaronder eenigen uit Thebe, door den Heer Thedenat-Duvent medegebragt; voorts met eene prachtig in mozaïk bewerkte afbeelding der beroemde badende duifjes, en een schilderij *en stuc.* Nog vindt men daar twee mozaïke tafels van wit en geel marmer, afkomstig van de vloer uit de badkamer der villa Hadriani; eene marmeren Romeinsche urn met opschrift, een marmeren beeldje, Hercules en een albasten beeldje Vertumnus voorstellende; marmeren bustes van Livia, van twee Romeinsche Keizers en eene buste van Keizer Augustus in *Rosso antico;* afbeeldsels in kurk van den tempel der Sibille te Tivoli, van het graf van C. Cestius en van het monument van Cecilia Metella, nabij Rome; in drie groote kasten met glazen deuren eene uitmuntende en uitgebreide verzameling van Egyptische, Grieksche, Romeinsche, Germaansche, Middeleeuwsche en Indische Oudheden, waaronder de Grieksche vazen der aandacht overwaardig zijn.

In het midden der kamer zijn op eene tafel twee toonkastjes geplaatst, waarin afgietsels in gips, der beroemdste antieke gesneden steenen, en verschillende voorwerpen, als Grieksche en Romeinsche medailles, antieke lampen, ringen, enz. Nog bevinden zich aldaar de verzameling antieke en moderne penningen en munten, en eene rijke collectie zegels, afkomstig van den beroemden van Mieris.

Het naastgelegen kabinet bevat een paar portretten in olieverf en gezigten in Pompeji en Herculanum.

In een volgend vertrek zijn ten toon gesteld moderne kunstwerken en zeldzaamheden, als: Chinesche beelden, speksteenen beeldjes, Japansch verlakt theeservies, voorwerpen, door den Baron van Westreenen van zijne reizen medegebragt uit Italië, Zwitserland en Duitschland, in émail geschilderde kan en schotel, majolica's, miniaturen op porselein en ivoor, Romeinsche en Florentijnsche mozaïken, ivoren beeldwerken, door du Quesnoy en Bossuit, een in marmer vervaardigd portret van Erasmus (van zijn' tijd), eene afbeelding in biscuit van het grafmonument van Mevr. Langhans, nabij Bern, bloemenvazen in zilver, de boetedoende Petrus, naar Rubens, geweven in de fabriek der Gobelins; eene verzameling afdrukken van gesneden steenen, enz.

Teekeningen en platen, gezigten voorstellende op Napels, in Rome, Pisa en Florence, en twee afbeeldingen der groote uitbarsting van den Vesuvius in 1834, versieren een aan deze kamer grenzend kabinet.

Van daar eindelijk, komt men in de groote nieuw gebouwde zaal, waar zich de even zoo uitgebreide als prachtige verzameling van zeldzame handschriften en boeken bevindt. Dit gedeelte van het museum is het rijkste, en zeker eene der voornaamste bijzondere collectien van dien aard in Europa. Het bevat meer dan 300 handschriften en 1233 drukwerken der 15de eeuw, waaronder 243 Nederlandsche, 555 Duitsche, 345 Italiaansche, 63 Fransche, 6 Spaansche, 1 Engelsch en 20 onbekende; onder deze zijn 36 boeken op perkament gedrukt; voorts 918 zeldzame werken; 415 Elzeviers's in 12°; een kostbaar exemplaar van den atlas van Blaeu, enz. enz.

Later zullen wij gelegenheid hebben, meerdere bijzonderheden over deze schatten mede te deelen; het bovenstaande moge voorloopig voldoende zijn, om het publiek met den aard der verzameling van het Museum *M. W.* bekend te maken, welke inrigting als eene belangrijke aanwinst voor het Rijk, en bijzonder voor 's Gravenhage, mag beschouwd worden. (*Dagbl. v. 's Grav.*)

'sGRAVENHAGE, 21 October.

Het Hof heeft gedurende 8 dagen den rouw aangenomen wegens het overlijden van Prins Oscar, zoon van Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen.

— Naar men verneemt, wordt H. M. de Koningin tegen den 15den der volgende maand van Stuttgardt terug verwacht.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen tegen Vrijdag, den 29sten October aanstaande.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 21 October.

In deze zitting zijn ingekomen: 1°. een ontwerp tot het voorloopig in omloop blijven van 10 millioen muntbilletten, uitgegeven krachtens de Wet van 1849; 2°. ontwerp tot regeling van de ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over 1853. — Drukken en verzenden naar de afdeelingen. — Het ontwerp tot goedkeuring van het voorgenomen huwelijk van Z. K. H. Prins Hendrik, is aangenomen met algemeene stemmen. — De beraadslaging over het ontwerp wegens de verlenging van den IJzerenspoorweg naar de Pruissische grenzen zijn bepaald op Zaturdag. De Commissie voor de petitien brengt onderscheidene rapporten uit.

AMSTERDAM, 20 October.

Ter vervulling der vacature in de Arrondissements-Regtbank, ontstaan door het overlijden van Mr. A. N. Rietveld van der Feen, is heden door dat collegie eene lijst van aanbeveling van drie candidaten opgemaakt, waarop gebragt zijn de Heeren Mrs. Jhr. J. W. van Loon, Plaatsvervangend Regter; A. van Eyk Bijleveld, Substituut-Griffier bij het Geregtshof in Noord-Holland en S. Wildschut, Plaatsvervangend Regter.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 18 October.

In den Ministerraad die eergisteren te Windsor is gehouden, is het Parlement weder tot den 4den November verdaagd.

— Zoo men meldt, zou de begrafenis van het lijk van den Hertog van Wellington den 16den November plaats hebben; de plegtigheid zou zoo veel mogelijk militair wezen, en eene Commissie van het Parlement die bijwonen.

— Aan de beurs wordt thans, bij de groote ruimte van kapitaal en den lagen stand der rente, geld gevraagd voor velerlei ondernemingen op het Europesche vasteland. Er worden aandeelen aangeboden in eene Zweedsche spoorwegonderneming en in eene Napelsche droogmakerij. De eerste heeft ten doel eenen ijzeren spoorweg van Koping tot Hult aan te leggen, waardoor de beide groote Zweedsche meeren Mälarn en Wenern verbonden zullen worden en verder eene gelegenheid zal ontstaan voor regtstreeksch verkeer tusschen de Noordzee en de Baltische zee met vermijding van den Sond; het voor deze onderneming vereischte kapitaal bedraagt 416,670 £, waarvoor de Zweedsche Regering minstens 4 pCt. voor interest en 1 pCt. voor jaarlijksche aflossing waarborgt. De andere onderneming heeft ten doel het meer Fucino weder droog te maken en daardoor 35,000 bunders goeden teelgrond te winnen; zekere Heer Agiout te Napels heeft van de Napelsche Regering concessie tot deze onderneming bekomen; het daarvoor benoodigde kapitaal is 240,000 £.

— Thans is te Manchester de boekerij voor de arbeidende klassen geopend, tot oprigting waarvan de voornaamste fabrikanten der stad, nu omstreeks 3 jaren geleden, het plan vormden. Zij is in een daarvoor opgerigt gebouw (hetwelk nagenoeg 150,000 gulden heeft gekost) geplaatst, en bestaat uit twee afdeelingen; de eene bevat 16,000 boekdeelen die ter plaatse mogen worden gebruikt; de andere 5000, die uitgeleend en buiten het gebouw gebruikt mogen worden. Het meerendeel dezer boekwerken is door boekhandelaren, uitgevers en andere personen in het Vereenigd Rijk aan de inrigting geschonken; het overige is aangekocht uit een door vrijwillige bijdragen zamengebragt fonds, waartoe het arbeidsvolk van Manchester en de naaste omstreek nagenoeg 10,000 gulden bijgedragen heeft. Het stedelijk bestuur van Manchester heeft eene vaste jaarlijksche uitkeering tot vermeerdering dezer boekerij toegezegd.

— Tot op April ll. hebben de goudmijnen van Californie eene waarde van 43 millioen £ aan stofgoud opgeleverd, en die van Australie van 4,800,000 £. Uit eerstgenoemde mijnen was er in Augustus voor 4 millioen dollars naar New-York gezonden.

BELGIE.

BRUSSEL, 20 October.

De Heer de Broukere zou, na het eindigen van eene vergadering tot het zamenstellen van het Ministerie belegd, gisteren aan den Koning verzocht hebben om hem van den hem opgelegden last tot het zamenstellen van een nieuw Kabinet te ontslaan. De Koning zou dien ten gevolge den Heer de Theux, het hoofd der Katholieke partij, bij zich hebben ontboden.

— Het vriest hier alle nachten zoo sterk, dat de vijvers en grachten 's morgens met eene ijskorst van 5 à 6 strepen dikte bedekt zijn.

— Er wordt hier zeer geklaagd over de late aankomst der spoorwegtreinen uit Frankrijk en vooral van die welke 's avonds Parijs verlaat. Iederen morgen komt die trein anderhalf of twee uren te laat aan, en zulks bij het schoonste weder en zonder grooten toevloed van reizigers.

— Als een blijk hoe zeer de langdurige Ministeriële krisis eene voor de groote belangen des lands meer en meer schadelijke onzekerheid te weeg brengt, wordt door de behoudende bladen berigt, dat er eene vergadering gehouden is van fabrikanten van linnen- en katoenen goederen uit geheel België, ten einde hunne door de oneenigheden met Frankrijk bedreigde belangen gezamenlijk te overwegen, en dat aldaar besloten is een adres regtstreeks aan den Koning te zenden, uit hoofde dat het land zonder Ministers was.

Uit de Vlaamsche dagbladen van onderscheiden partijen blijkt, dat de linnen-fabricatie in Vlaanderen thans weder achteruitgaat en dat vele arbeiders, die daarin vroeger een bestaan vonden, voor het oogenblik zonder werk zijn.

— Wij hebben hier weder een voorbeeld van het gevaarlijke om uit een rijtuig te springen. De Burgemeester van Yves zijne paarden bij Rochefort op hol ziende gaan, wilde er uitspringen, hoe ook zijn koetsier hem verzekerde dat er geen gevaar was. Hij heeft zijn ruggegraat gebroken en een vreeselijke wonde aan het hoofd bekomen. Na drie uren onder smartelijk lijden sprakeloos te hebben gelegen, is er de dood op gevolgd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 October.

De Regering heeft besloten in den grondwettigen vorm tot eene verandering der constitutie over te gaan. De *Moniteur* van heden behelst eene mededeeling, inhoudende dat de nadrukkelijke betuigingen van het algemeene verlangen naar de herstelling van het Keizerschap, het den President tot eenen pligt maken den Senaat tegen den 4den November aanstaande zamen te roepen; leidt de beraadslaging van dit staatsligchaam tot het besluit dat de Regeringsvorm dient te worden veranderd, dan zal het daartoe

strekkend Senaatsbesluit aan het volk ter bekrachtiging worden voorgelegd, zullende het opnemen der door het volk uitgebragte stemmen aan het Wetgevend Ligchaam worden opgedragen.

De President heeft zich weder te St. Cloud gevestigd, waar hij blijft wonen.

— De *Courrier de Bourges* meldt dat men zich aldaar met de vraag bezig houdt die ten doel zou hebben om die stad te doen verkiezen voor de krooning van den President tot Keizer, door den Paus. De stad beroept zich op de hooge oudheid van haar Aartsbisdom dat reeds van de derde eeuw dagteekent, en op de vriendschap van den President voor den Kardinaal Dupont die al het vertrouwen van den Paus bezit. Reeds heeft de Regering onderzocht hoe veel menschen men in de logementen, de casernen, de paleizen en burger-huizen van de meer groote den bevolkte stad zou kunnen plaatsen. De stad ligt bijna juist midden in Frankrijk, en behoort voorzeker onder de oudste steden des lands. Caesar stak haar in brand, 52 jaren voor Christus. Zij bezit een fraaije hoofdkerk, en bevat 25,000 inwoners.

— De *Moniteur* berigt dat de President het eind zijner reis gekenmerkt heeft door eene groote daad van nationale edelmoedigheid en regtvaardigheid; hij heeft den gewezen Emir Abd el-Kader de vrijheid hergeven. Sedert lang had hij bij zich zelf tot dien stap besloten; hij heeft dien willen ten uitvoer brengen zoodra de omstandigheden hem veroorloofden de inspraak van zijn hart zonder eenig gevaar voor het land te volgen. Thans heeft Frankrijk een te regtmatig vertrouwen op zijne kracht en zijne regten, om zich niet jegens een overwonnen vijand groot te betoonen.

Van zijne reis terugkeerende, heeft de Prins bij het kasteel van Amboise stil gehouden. Hij heeft zich aldaar Abd-el-Kader doen voorstellen en hem in deze woorden het einde zijner gevangenschap aangekondigd:

»Abd-el-Kader, ik kom u aankondigen dat gij in vrijheid gesteld zult worden. Zoodra de noodige aanstalten gemaakt zijn, zult gij naar Brussa, in de Staten des Sultans, worden gebragt, en gij zult aldaar van de Fransche Regering een aan uwen vroegeren rang passend jaargeld ontvangen. Sedert lang, gelijk gij weet, veroorzaakte uwe gevangenschap mij in de daad verdriet, want zij herinnerde mij gestadig dat het mij voorafgegane Gouvernement de jegens een ongelukkigen vijand aangegane verbindtenissen niet had gestand gedaan; en niets is mijns oordeels zoo vernederend voor de Regering eener groote natie, dan hare kracht zoo zeer te miskennen, dat zij hare belofte niet houdt. De edelmoedigheid is altijd de beste raadgeefster, en ik ben overtuigd dat uw verblijf in Turkije aan de rust onzer Afrikaansche bezittingen niet schaden zal. Uwe Godsdienst, gelijk de onze, predikt onderwerping aan de raadsbesluiten der Voorzienigheid. Is dan Frankrijk meesteres van Algerië, het is Gods wil, en de natie zal nimmer deze verovering laten varen. Gij zijt Frankrijks vijand geweest; ik erken desniettegenstaande uwen moed, uw edel karakter, uwe gelatenheid in den tegenspoed; daarom stel ik er eer in, uwe gevangenschap te doen ophouden, mij ten volle op uw woord verlatende."

Deze edele toespraak heeft den gewezen Emir diep geroerd. Na de betuiging zijner eerbiedige en eeuwige erkentelijkheid, heeft hij op de gewijde rollen van den Koran gezworen, dat hij nimmer trachten zoude onze heerschappij in Afrika te bemoeijelijken, en dat hij zich opregtelijk aan Frankrijks wil onderwierp. Abd-el-Kader heeft er bijgevoegd, dat wie meent dat de wet van den Propheet veroorlooft de jegens Christenen aangegane verbindtenissen te verbreken, haren geest en letter niet kent; en hij heeft den Prins een vers in den Koran gewezen waarbij uitdrukkelijk, zonder uitzondering of voorbehoud, een ieder strafschuldig wordt verklaard die zijnen eed zelfs jegens ongeloovigen niet houdt.

In het oog van alle verstandige Arabieren is de verovering van Afrika thans een voldongen feit; zij zien in de bestendige zege onzer wapenen een tastbaar blijk van Gods wil. De regtschapen en edelmoedige staatkunde is de eenige die eene groote natie voegt. Dat de Prins haar gevolgd heeft, zal Frankrijk dankbaar erkennen. Abd-el-Kader zal op het kasteel van Amboise blijven, tot dat alle maatregelen genomen zijn om zijne overbrenging en verblijf te Brussa te verzekeren.

Het *Journal des Débats* herinnert wat er met Abd-el-Kader vroeger voorgevallen is, blijkbaar ten einde het aandeel van vroegere regeringen in zijne gevangenhouding te doen uitkomen. »Abd-el-Kader heeft zich, zegt het *Journal*, den 21sten December 1847 aan den Generaal Lamoricière overgegeven; als voorwaarde zijner overgave had hij bedongen dat hij met zijn gezin naar Alexandrie of naar St. Jean d'Acre zoude worden overgebragt. De Generaal Lamoricière, toen bevelhebber der provincie Oran, nam dat voorstel aan, en het werd bekrachtigd door den Hertog van Aumale, Gouv.-Generaal van Algerië. De regering van Koning Lodewijk Philips ontving den 31sten December 1847 het berigt van de overgave van Abd-el-Kader en van zijne aankomst te Toulon. Den 24sten Februarij 1848, toen de revolutie uitbrak, was door den Ministerraad omtrent het lot van den Emir nog geen besluit genomen. Het voorloopig bewind deed hem naar het slot van Pau overbrengen; daar is hij een jaar geweest en vervolgens tot nu toe op het kasteel van Amboise opgesloten gehouden.

— Er is bij gelegenheid van den intogt van den President eene medaille geslagen ter grootte van 1 franc-stuk, op welke aan de eene zijde zijn borstbeeld prijkt met het omschrift: Lodewijk Napoleon Bonaparte, en aan de andere zijde, een arend met het omschrift: De stad Parijs aan Lodewijk Napoleon Keizer.

— Het getal leerlingen op de lyceën of staatsscholen van middelbaar onderwijs in de hoofdstad is dit jaar 5000 verminderd, en dat aan de onderwijs-inrigtingen der geestelijkheid naar evenredigheid toegenomen.

— Onder de prachtige illuminatiën, welke te Bordeaux hebben plaats gehad, tijdens het bezoek van den President te dier stede, heeft eene eerste plaats bekleed het te Rotterdam te huis behoorende Nederlandsche stoomschip Bordeaux, Kapt. P. J. van Emmerik, in de vaart tusschen Bordeaux en Rotterdam. Genoemd stoomschip was met 900 lantaarnen verlicht, welke daartoe van Rotterdam waren medegenomen en zulk eene heerlijke uitwerking maakten, dat, den eigenaar van de stoomboot, den Heer J. P. van Hoey Smith, eene medaille zal worden aangeboden door de Fransche Regering, als erkentenis en blijk van herinnering aan dien dag.

— De Munt van Marseille zal weder in werking treden, doch alleen tot het slaan van kopergeld.

SARDINIE.

TURYN, 12 October.

In de steden en ten platten lande loopen petitiën rond, waarin bij de Regering wordt aangedrongen: 1°. op inbeslagneming der geestelijke goederen, dewijl de weerspannigheid der geestelijken tegen het bestuur aan hunne rijkdommen wordt toegeschreven; 2°. op opheffing der kloosters; dewijl daarin luiheid en ondeugd worden gekweekt; en 3°. op vermindering der Bisschopszetels, als onnoodige kosten veroorzakende. In vele steden zijn de municipale leden aan het hoofd dezer beweging. De Raad van Alessandria heeft zelfs bij de Regering op de uitvoering dier drie verzoeken ten sterkste aangedrongen. De petitiën tellen duizende onderteekeningen. De organen der gematigde behoudende partij wenschen echter geene inbeslagneming der geestelijke goederen, maar eene billijker verdeeling onder de geestelijkheid. Hare waarde wordt op meer dan 100 millioenen francs berekend, en terwijl de kloostergeestelijkheid der gemeente van Asti alleen voor meer dan 3 millioen eigendommen bezit, zijn er andere gemeenten, in welke de geestelijkheid in armoede leeft en uit de staatskas ondersteund wordt. De Regering aarzelt tusschen inbeslagneming en verdeeling.

— De leeraren aan de hoogescholen en aan de inrigtingen van middelbaar onderwijs zijn ontheven van de verpligting om jaarlijks bij den aanvang van den schoolcursus trouw aan 's lands wetten en gehoorzaamheid aan de Overheden te zweren. In Savoije had de weigering van eenige geestelijken om dien eed af te leggen, moeijelijkheden gebaard.

LUXEMBURG.

16 October.

Het adres der Kamer, in antwoord op de Troonrede, is na langdurige en levendige beraadslaging, aangenomen. — Die beraadslaging was in onderscheidene opzigten hoogst gewigtig. Zoowel nopens de zinsnede betrekkelijk de houding van Luxemburg, tegenover het Duitsche Bond, als nopens die over de godsdienstige aangelegenheden. Het gedeelte dier zinsnede, houdende: »dat de tegenwoordige strekking der Kerk verontrustend is," enz., is aldus gewijzigd: »De strekking van een gedeelte onzer geestelijkheid is verontrustende; de stoutheid der mannen, die er zich de organen van noemen, is zonder maat of toom bij ons." — Het gedeelte der zinsnede, nopens den overwegenden invloed der geestelijkheid op het lager onderwijs, is met 22 tegen 22 stemmen ter zijde gesteld, ten gevolge van de door het gouvernement gegevene inlichtingen.

Eene commissie der Kamer heeft het adres aan Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden overhandigd, die daarop het volgende heeft geantwoord:

»Mijne Heeren!

»Ik heb het antwoord van de Kamer der Luxemburgsche Afgevaardigden op de Troonrede, met genoegen ontvangen. Ik bedank u voor de opregtheid en rondborstigheid, waarmede gij u uitlaat, over de verschillende vraagstukken, daarin behandeld. Ik verzoek u dan ook, overtuigd te zijn, dat al mijne pogingen meer dan ooit zullen strekken, om de verkleefdheid uwer getrouwe bevolkingen op hunnen Souverein, te bevestigen en te versterken, door eene kalme, loyale en standvastige houding, gegrond op de constitutionele instellingen van het Groothertogdom Luxemburg. Van de verlichte medewerking der Kamer overtuigd, kunnen wij, Mijne Heeren, de toekomst onbezorgd te gemoet gaan, door al onze hoop in den bijstand der Goddelijke Voorzienigheid te stellen.

»Wilt, Mijne Heeren, de tolk Mijner gevoelens zijn, en die bij de Kamer overbrengen."

Z. K. H. heeft, bij gelegenheid van den verjaardag des Konings van Pruissen, de parade te Luxemburg bijgewoond, en ook een diner, door den Luit.-Generaal von Wedell gegeven, met Zijne tegenwoordigheid vereerd. De Generaal heeft daarbij toasten uitgebragt op Z. M. den Koning van Pruissen en Z. M. den Koning der Nederlanden.

FRANKFORT.

18 October.

De gisting der gemoederen is hier toegenomen, omdat niet alleen de Israëliten, maar ook de Landgemeenten aan de verkiezingen voor de Wetgevende Vergadering geen deel mogen nemen. Door de Israëliten is een protest aan den Senaat ingediend, en vele vermogenden onder hen maken zich reeds gereed de stad te verlaten en zich elders met der woon neder te zetten.

TURKYE.

CONSTANTINOPEL, 5 October.

Gisteren is de Groot-Vezier Ali-Pacha afgezet en vervangen door Mehemed-Ali, een schoonbroeder des Sultans en Minister van Marine. Eenigen achten de reden gelegen in de door de Turksche Bank buiten 's lands aangegane geldleening, die bedenkelijk misnoegen onder de oud-Turksche partij zoude

gebaard hebben; anderen zeggen dat men die moet zoeken, in oneenigheden omtrent punten van binnenlandsch bestuur. De nieuwe Groot-Vezier heeft sedert tien jaren aan de onderscheiden kabinetten, die Reschid-Pacha aan het hoofd hadden, deel uitgemaakt, eerst als Grootmeester der artillerie, vervolgens als Minister van Oorlog, en eindelijk als Minister van Marine. Hij heeft zich dus vereenigd met al de hervormingen die de Regering van den tegenwoordigen Sultan hebben gekenmerkt.

Zijne verheffing doet meerdere veranderingen in het personeel en welligt ook in het stelsel van het bewind verwachten. De meerderheid van den Ministerraad wilde de aangegane geldleening niet bekrachtigen: men vond de voorwaarden te bezwarend; men stelde de geldleening voor als eene verpanding van het land aan vreemdelingen; zoo had men den Sultan weder tegen dien finantielen maatregel ingenomen, en Ali-Pacha moest, naar verzekerd wordt, aftreden, omdat hij de bekrachtiging er van niet verwerven zoude.

KAAP DE GOEDE HOOP.

In de grensdistricten, zegt een der Kaapsche bladen, heeft de spoedige afloop der expeditie tegen Kreli, waarvoor zoo groote toebereidselen waren gemaakt, eenige bevreemding en teleurstelling gebaard. Men spreekt van onderscheiden oorzaken waaraan het zoude toe te schrijven zijn, dat de troepen zijn teruggekeerd, zonder dat iets wat naar onderwerping zweemt, van Kreli verworven is, die, naar men algemeen denkt, thans zijne legerplaats, zoo als eene verzameling van strohutten en van hekwerk tot inperking van het vee genoemd wordt, reeds weder op dezelfde plaats opgeslagen zal hebben. Eene dier oorzaken is, dat de vijand zijnen aftogt had gedekt door achter zich het gras in alle rigtingen af te branden, alzoo voor ons paardenvolk en onze trekossen den doortogt onmogelijk makende. Men zegt ook dat eenige inlandsche volksstammen omgekocht zijn om Kreli aan te vallen. Doch het meest algemeene gevoelen is, dat de Gouverneur weldra het herstel van den vrede zal verkondigen, en dat hij, na aan de inlandsche bevolking der grenslanden te hebben getoond hoe groote magt tot zijne beschikking staat, nu door middelen van meer vreedzamen aard zal trachten te bewerken hetgeen gewapenderhand niet schijnt te kunnen worden tot stand gebragt. Dit gevoelen wordt bevestigd door de omstandigheid dat de Gouverneur der kolonie, naar het schijnt, in de eerste dagen van October in de Kaapstad zal terugkomen, alwaar gewigtige aangelegenheden alsdan zijne aanwezigheid zullen noodig maken.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 14 tot en met den 20 October 1852.

BEVALLEN. J. van Buren, geb. Starre, D. — M. J. Hoek, geb. van Oosten, Z. — A. van den Broek, geb. Speelstra, D. — E. Duyverman, geb. Raar, Z. — M. Weening, D. — T. van der Ven, Z. — J. Meier, geb. van Heyningen, D. — C. W. Schekermans, Z. — M. G. van der Reyden, Z. — C. Jut, geb. Planken, Z. — P. Plug, geb. van der Steen, D. — H. A. Ter Meer, geb. Markelbach, D. — L. Steyger, geb. van Tol, D. — A. D. Privé, geb. Bosman, Z. — J. Verbiest, geb. Flamman, Z. — J. I. T. van Zwieten, geb. Gugelot, D. — T. van Buren, geb. Treuwee, Z. — C. C. Starrenburg, Z. — M. van der Walle, geb. Jongeleen, Z. — J. G. Evers, geb. Keyser, D. — M. Verment, geb. Regeer, Z. — S. van der Weyden, geb. van Hingst, Z. — S. van der Wilk, geb. van der Mern, Z. — J. van Weerlee, geb. van Heusen, D. — G. le Noble, geb. Nieuwenburg, Z.

GEHUWD. C. van Hofstegen, Jm. en A. van Bemmel, Jd. — J. W. Hinkelman, Jm. en S. Webber, Jd.

OVERLEDEN: J. Velthuyzen, D., 3 m. — J. van der Elf, geb. van der Reek, 69 j. — E. Meijer, Z., 8 m. — Ma. Veefkind, 49 j. — D. Brittijn, Z., 5 m. — H. Zwarts, D., 6 j. — H. J. van Zijp, geb. Ring, 52 j. — H. Frank, geb. Salomons, 76 j. — P. L. van Ees, Z., 2 j. — D. Boef, geb. Pelgrom, 44 j.

ADVERTENTIEN.

De Ondergeteekende betuigt bij deze zijnen dank aan Vrienden en Bekenden voor de bewijzen van deelneming, bij gelegenheid der bevalling zijner Echtgenoot ontvangen.

LEYDEN, 19 October 1852. J. F. SANDIFORT.

De Ondergeteekende heeft de eer de DAMES te berigten dat zij op heden de **WINTER-HOEDEN** uit *Parijs* heeft ontvangen; beveelt zich beleefdelijk aan, onder verzekering eener nette en solide bediening.

LEYDEN, 21 October 1852. J. M. C. VAN DOOREMALEN,
Breedestraat het derde Huis van het Gangetje Wijk IV. No. 255.

VERPACHTING.

De Commissie van Administratie over de Gevangenissen te Leyden zal, onder nadere goedkeuring van het Departement van Justitie, op Donderdag den 28sten October 1852, des middags ten 12 ure, in het Huis van Arrest te *Leyden*, in het Openbaar **Verpachten:**

De VUILNIS EN MESTSPECIEN, *welke het Huis van Militaire Detentie buiten Leyden, gedurende den jare* 1853 *zal opleveren.*

De Voorwaarden, waarin de nadere bepalingen zijn vermeld, zullen ter lezing liggen in de beide genoemde Gevangenissen.

De billetten van inschrijving zullen na 11 ure van den dag der Aanbesteding niet meer worden aangenomen.

AANBESTEDING.

De Commissie van Administratie over de Gevangenissen te Leyden zal, onder nadere goedkeuring van het Departement van Justitie, op Donderdag den 28sten October 1852, des middags ten 12 ure, in het Huis van Arrest te *Leyden*, in het Openbaar **Aanbesteden:**

De LEVERANTIE DER BENOODIGDHEDEN tot Onderhoud en Verzorging der Gevangenen in de Huizen van Militaire Detentie buiten *Leyden* en van Arrest te *Leyden*, gedurende het geheele jaar 1853; bestaande in: *Rogge, Tarwe, Aardappelen, Rund- en Kalfsvleesch, Rundvet, Boter, Schenkelvleesch, Gort, Rijst, Gele- en Groene Erwten, Groenten, Zout, Peper, Azijn, Olie, Kaarsen, Groene Zeep, Koffij en Cichorei, Zoete- en Karnemelk, Wijn, Bier, Stroo, Steenkolen, Turf, Hout, Zand, Bureaubehoeften*, bestaande in: *Papier, Pennen en Potlooden, Stal- en Heidebezems en Heideboenders.*

Zullende de Monsters van de Rogge en Tarwe, den Turf, het Papier, de Pennen, de Potlooden, de Stal- en Heidebezems en de Heideboenders in eerstgenoemd Gesticht voorhanden zijn.

De Voorwaarden, waarin de nadere bepalingen zijn vermeld, zullen ter lezing liggen in de beide Gevangenissen.

De billetten van inschrijving zullen na 11 ure van den dag der Aanbesteding niet meer worden aangenomen.

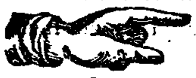
Te *Leyden* wordt voor een HEER van de Protestantsche Godsdienst, die zijne bezigheden buitens huis heeft, *te Huur* gevraagd, eene **Gemeubeleerde Kamer** met **Slaapplaats** of **twee Kamers**, met **Kost en Bediening.** Degenen welke hierop inclineren, vervoegen zich, met opgave van den Huurprijs en *franco* Briefjes onder Letters A. A. bij den Boekhandelaar P. ENGELS, te *Leyden.*

Verkooping op de ***Breedestraat*** naast het Postkantoor bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op Maandag den 25sten October 1852, en volgende dagen van eene aanzienlijke Verzameling GODGELEERDE, REGTSGELEERDE, GENEESKUNDIGE, LETTER-, TAAL-, GESCHIED- en DICHTKUNDIGE BOEKEN, alsmede een fraaije ZON-MICROSCOOP en ELECTRIZEERMACHINE van LIPPENS, te *Brussel.* De Godgeleerde Boeken meerendeels nagelaten door den Wel-Eerw. Heer J. J. TERSMETTEN, R. C. Pastoor in de *Kethel.* Heden en morgen te zien op de Bloemmarkt, Wijk IV. No. 197, van 10 tot 3 ure. De Catalogus is à 15 Cents te bekomen.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 20 October.

		Laagst Koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{5}{8}$	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{5}{8}$
Dito Certificaten	3	$76\frac{5}{8}$	$76\frac{5}{8}$	$76\frac{3}{4}$
Dito dito	4	$95\frac{5}{8}$	—	—
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	95	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
O. I. Leening	4	95	—	—
Dito Holl. Spoorweg		83	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	107	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	97	—	—
Dito 1840	4	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	$91\frac{1}{16}$	—	—
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	[illegible]	—	—
POLEN, Obligatiën	4	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten fl. 250		—	—	—
Dito dito 1835	500	$162\frac{3}{4}$	$162\frac{1}{4}$	—
SPANJE, Obligatiën	à 1 pCt.	$25\frac{3}{4}$	$25\frac{15}{16}$	$25\frac{13}{16}$
Dito Obligatiën	3	—	[illegible]	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$46\frac{5}{16}$	$46\frac{3}{8}$	$46\frac{3}{8}$
Bewijzen Coupons		$3\frac{7}{16}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	—	—	—
Dito	4	$69\frac{1}{2}$	—	—
Dito Metall.	5	$77\frac{15}{16}$	$78\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe	5	$90\frac{3}{4}$	—	—
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$40\frac{1}{2}$	$40\frac{1}{16}$	$40\frac{1}{4}$
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	$51\frac{13}{16}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{16}$	$52\frac{3}{16}$	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	100	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	$41\frac{15}{16}$	—	—
Dito dito	4	$38\frac{5}{8}$	—	—
VENEZUELA,	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
MEXICO,	5	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën		$4\frac{3}{16}$	$4\frac{3}{4}$	$4\frac{3}{16}$

Grieken $4\frac{5}{8}$ $4\frac{1}{4}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is f9.85 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.